

Telegraful Român.

Apare Marți, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

In chestia „uniunii“.

Sibiu, 23 Martie n.

Dintre toți oratorii opoziționali din dietă, cari au aflat de bine să-și spună cuvântul în chestia română, în cursul desbaterilor, acum terminate, asupra tratativelor purtate din partea domnului ministru-president Ștefan Tisza cu fruntașii Românilor, discursul cel mai însemnat l-a rostit fără îndoială deputatul independist Désy Zoltán, fost secretar de stat în guvernul coaliției.

Insuși ministrul-president, contele Tisza, s'a simțit îndemnat să-i aducă elogii pentru obiectivitatea și temeinicia cu care a tratat chestia aceasta, iar în dietă s'a întâmplat minunea, că odată domnul Désy a fost aplaudat și aclamat, atât din partea opoziției, din care face parte, cât și din partea partidului dela putere. Atât de corecte și de convingătoare erau părerile sale, favorabile Românilor, exprimate în dietă!

A dovedit și domnul Désy, ca și contele Bethlen, ori poate chiar mai mult decât acesta, o bună orientare în politica actuală și cea din trecut a Românilor din statul ungar, și a spus și el, ca și contele Bethlen, falsele prin cari a trecut aceasta politică, dela nașterea ei, până în zilele noastre.

Spunea, că înainte de 1848 Români n'au cerut drepturi politice-naționale, ci mai mult au reclamat libertatea religioasă, recunoașterea bisericii românești, pe atunci numai tolerată, de egală cu celelalte, recunoașterea religiei românești de religie receptă.

Foarte natural, pentru că Români și-au considerat totdeauna biserica de cea mai mare și mai însemnată moștenire primită dela înaintașii lor, de cea mai scumpă comoară a lor, și biserica au căutat ei să o pună în prima linie la adăpostul cuvenit.

Au venit apoi zilele dela 1848, — spunea mai departe dnul Désy, — și atunci Români, întruniți în marea lor adunare dela Blaj, au cerut, ca să fie ridicată la rangul de a patra națiune politică în Ardeal, alături cu Maghiarii, Sașii și Secuții; dar dorința aceasta nu li s'a putut împlini, pentru că anul 1848 a schimbat situația de drept public în întregul regat ungar, — a fost proclamată egalitatea de drept, privilegiile diferitelor națiuni au fost șterse, nu se putea proceda deci la acordarea de noue privilegii pe seama Românilor, în zilele decretării principiului egalei îndreptățiri și al egalității de drept.

S'ar părea, că e logic și corect mersul ideilor în vorbirea domnului Désy, și totuși nu e. Vom arăta, că de ce?

Când s'au întrunit cei patruzeci de mii de Români în memorabila adunare de pe câmpul libertății din Blaj, în 3/15 Maiu 1848, uniunea Ardealului cu Ungaria încă nu era decretată. Puterea legilor liberale și de-

mocratice, votate din partea dietei ungare din Pojon, și sancționate din partea Coroanei în 11 Aprilie 1848, nu era estinsă și asupra Ardealului. Principiul egalității de drept nu era deci proclamat și acceptat și în Ardeal. Dieta Ardealului era dieta celor trei națiuni unite și privilegiate din Ardeal: maghiară, sașă și secuiască. Cei trei Români, cari făceau parte din ea, nu erau aleșii poporului, pentru că poporul nu avea drepturi, ci episcopul Lemény a intrat în dietă ca regalist, numit din partea Coroanei, iar prepositul Constantin Papfalvi și Alesandru Bohățielu au fost aleși din partea nemeșilor din comitatul Hunedoarei, nu din partea poporului. A fost deci justă cererea Românilor, formulată în Blaj, ca ei să fie recunoscuți de a patra națiune în Ardeal, pe lângă celelalte trei, și datorința dietei din Cluj, care s'a deschis numai în 29 Maiu 1848, era, ca mai întâi să se ocupe cu rugarea de acest înțeles a Românilor, apoi se pună la ordinea zilei chestia „uniunii”, resolvându-o cu ajutorul Românilor, iar nu *fără ei*, cum s'a făcut.

Aici e de căutat marea greșală, făcută la anul 1848 din partea legiuitorilor din Ardeal, cari nu au înțeles situația și nu și-au dat seamă de urmările făptuirii lor; o greșală, pe care fericitul *Emanuil Gozdu* astfel a precisat-o în vorbirea sa din 19 Iunie 1861, rostită în casa de sus a Ungariei, în care avea atunci scaun și vot ca comite suprem al comitatului Caraș:

«Cu durere au aflat Români din Ardeal, că dieta din Cluj dela 1848 a decretat uniunea Ardealului cu Ungaria *fără ei*, și ei țin, că dieta aceasta n'a avut alta de făcut, decât ca pe Români să-i declare de a patra națiune egal îndreptățită, și în cel mai scurt termen să convoace o dietă generală, pe baza reprezentării poporului, pentru ca uniunea să o decreteze la oală cu națiunea română. Dacă lucrul se întâmplă așa, asigur ilustra casă a magnaților, că uniunea se proclama și nu se întâmpla războiu civil»...

Va se zică, ridicăți aveau să fie Români din Ardeal din starea lor de umilire mai întâi, făcuți egali în drepturi cu celelalte națiuni, și apoi, *cu ei împreună*, să se fi săvârșit celelalte lucruri. Și urmările au arătat, că a fost rău, că nu s'a făcut așa.

Contrari principiari ai uniunii, Români din Ardeal nu au fost; ci ei au fost contrari numai ai modului cum s'a făcut uniunea: fără ascultarea lor, fără consentimentul lor, cu toate, că ei formau două terțialități din populațiunea Ardealului. Chiar și în dieta ardeleană din 1865, convocată la Cluj, pentru a se pronunța de nou în chestia uniunii, Români nu s'au pronunțat în contra uniunii, ci au cerut în adresa lor separată, ca chestia se fie relegată la o dietă ardeleană compusă pe baza reprezentării poporului, din care Români se facă parte în proporția forțelor lor numerice.

Vrem se constatăm deci adevărul, că se putea face la 1848 și altcum,

nu așa cum s'a făcut, și cum spunea dl Désy, că *trebuia* să se facă, fiindcă așa era situația dată. Și era bine, dacă se făcea altcum, adică, așa cum cereau Români, pentru că atunci multe din cele întâmplate nu se întâmplau. Dar greșelile odată făcute nu se mai pot face nefăcute. Tot ce se poate face este, să se scoată învățătură din ele pentru viitor. Căci de aceea e istoria «magistra vitae», ca să ne arate cum să ne ferim de greșeli, cari în consecvențele lor amar se resbună totdeauna.

Căsătoria Principelui Carol. După știrile ultime, Sâmbătă în 28 Martie nou să va face în Petersburg logodna Principelui Carol al României, cu fiica a doua a țarului Rusiei, Prințesa Tatiana. Foaia «Berliner Tageblatt» e informată, că în ziua cununiei țarul Rusiei va repara greșala săvârșită la 1878 față de România și va da îndărăt României o parte din Basarabia.

Chestia română în dietă.

Vorbirea deputatului Dr. St. C. Pop.

(Urmare.)

În ceea ce privește aplicarea funcțiilor, se poate înțelege punctul de vedere al domnului prim-ministru din declarația făcută, că nici acele puncte din legea de naționalitate, cari nu sunt scoase din vigoare de alte legi mai nouă, nu se vor pune în aplicare, pe de o parte, pentru că sunt învechite, pe de altă parte, pentru că nu se potrivește cu situația administrativă de azi.

On. camera! Mă opresc puțin la această afirmație și mai înainte de toate îmi exprim părerea de rău pentru declarațiile făcute de dl ministru președinte și colegul Albert Berzevicy.

Contele Tisza nu a ezitat să declare în mai multe rânduri despre legea școlară a lui Apponyi că legea rămâne lege și trebuie executată. Ipsissima verba. Acestea le-a spus.

Eu cred, că aceste cuvinte se pot aplica și la legea de naționalitate: legea rămâne lege și trebuie executată. (Adevărat! Așa-i! — la mijloc.) Și în această privință dați-mi voie să constat, că dl prim-ministru motivează greșit neexecutarea legii de naționalitate.

Mai înainte de toate constat, că această lege nu a fost sinceră. Dat fiind că s'a spus, că dispozițiile acestei legi sunt mai mult de ordin declaratoric decât imperativ, chiar și unde par mai clare lesă o porțiță de scăpare, astfel nu a fost sincer și nici nu au dorit sincer vre-odată guvernării ca să se execute. Căci după doi ani dela înfăptuirea legii, în 1870, în legea despre municipii se introduce virilismul, care a făcut iluzorie afirmarea naționalităților în municipii.

Nu ținuta Românilor a cauzat neexecutarea acestei legi, doar acei Români, cari n'au fost mulțumiți cu această lege, au trecut în pasivitate și i-au lăsat pe ceilalți să continue munca. Foarte natural, că dintre aceștia mulți au continuat, menajându-și interesele lor, căci în 1874 au fost numiți atâția notari publici, ca nici odată de atunci; în decurs de 40 de ani nu au fost numiți laolaltă atâția, ca atunci, deci natural că aceia au fost desarmați, iar poporul, care și de altcum avea puținii intelectuali, a fost nevoit să treacă în pasivitate.

Nici nu s'a petrecut atunci nici un eveniment. Noi am ținut sub guvernul lui Coloman Tisza adunare națională în Sibiu, au fost de față și autoritățile, am adus și

hotărâri, neconturbați, pentru că le convenia foarte mult, că eram pe vremea aceea în pasivitate.

Nu s'au petrecut acolo lucruri extraordinare și nu au făcut intelectualii români, cu atât mai puțin poporul român, astfel de fap'e, din care ar fi rezultat, că această lege să nu se execute, dar nu a fost intențiunea serioasă, și aceasta s'a răsunat. Căci, onor. camera, deși-i adevărat, că agitația a rămas și a ajuns acolo, că comitetul a fost așezat pe banca acuzaților, aceasta a fost numai persecutare. Ați auzit aici, st. deputați, și ati putut constata din cuvintele contelui Ștefan Bethlen, că și atunci membrii comitetului au rămas neînduplecați și mai bine și-au ales temnița, decât să primească gratificațiile, cari li s'au oferit, pentru că și atunci prin chestiuni personale, privilegiile personale, voiau să aranjeze lucrurile, și nu pe cale cinstită, dându-se drepturi poporului. (Adevărat! Așa-i! — la mijloc.) Cred, că domnul ministru președinte contele Ștefan Tisza, a greșit când a spus, că executarea acestei legi din punct de vedere maghiar e o sinucidere.

Cred că dacă dânsul vrea să înceteze aceste divergențe, și dacă astfel dorește pacea și înțelegerea cum o dorim noi: pe bază cinstită, pe baza care să servească spre mulțămirea tuturor păturilor poporului maghiar, nu contra Maghiarilor, ci cu Maghiarii, atunci această lege minimală și executarea ei cinstită și încă în spiritul lui Deák dezvoltată, prima sa datorie ar fi, prin desvortarea astorfel de dispozițiuni, precum a promis Francisc Deák, când a dat o declarație liniștitoare în privința justiției, ca să fie Români convinși, că atunci când se va introduce instituțiunea curții cu jurați, în ținuturile lor limba de pertractare va fi cea românească, deoarece nici nu-și poate închipui altă pertractare la curtea cu jurați decât în limba poporului. Și ce se întâmplă în cursul vremii? Trebuie să vedem apariția de regretat, că acum la pertractările curții cu jurați iau parte 12 jurați Unguri, cari nu știu un cuvânt românește și ia parte acuzatul, martorii și un talmaciunenorocit, plătit rău, care ori românește ori ungurește nu știe bine, pentru că nu poți afla unu!, care să vorbească perfect amândouă limbile, iar advocații nu iau cu plăcere rolul de talmaci.

Acei Români de bună credință cari au zis că se mulțămesc cu dispozițiile legii din 68, astfel au crezut-o realizabilă. Mă rog, așa își închipuie dl prim-ministru și camera întregă evoluția, să se desvolte națiunea maghiară, cum s'a desvoltat în scurt timp a't de repede, ca mai rar alte popoare, iar noi să dăm îndărăt? (Contraziceri la dreapta). Pe noi ne strămtorează în patul lui Procrustes, ca astfel pe scurt și de pe toate terenele, astăzi din justiție, mâine din administrație și din școala să ne elimineze limba, — mă rog, eu nu pot înțelege o astfel de evoluție retrogradă.

Știu, onor. camera, că dlui prim-ministru nu i-ar părea bine să-i aplic părerile dela Viena. (Contele Ștefan Tisza: Nu le dau o mare importanță.) Dar aceste eu nu le amintesc din punct de vedere al ingerinței, deși o ingerință poate avea azi loc din orice parte, pentru că nimănui nu i se poate opri ca să-și spună cuvântul în această chestie și foarte mă miră discuția ce s'a desvoltat în jurul acestei chestii. Dar absolut nici un Român nu poate fi oprit, atât din Viena cât și din Ungaria, ca să nu se declare. Vedem doar că contele Mihail Károlyi face declarații în Paris, altul iarăș se declară în București.

On. camera! În ziarul vienez „Die Zeit” a apărut după vorbirea primului ministru, ținută la 20 Febr. un prim articol intitulat „Selbstmord”. Autorul acestui articol atacă energic declarația primului ministru, că executarea legii de naționalitate ar fi o sinucidere națională. Acest articol, on. camera, noi nu l-am putut scrie, pentru că a apărut imediat după discurs, și se pare că

A participat la producțiuni public foarte mult, ales și elegant, nu numai din Sibiu, ci și din alte orașe, — un public care a plecat spre casă cu impresiuni ce nu se pot da uitării lungă vreme.

Ni s'a dat, în rezumat, ceea ce cu drept cuvânt așteptăm: o recreare și o nouă afirmare pe drumul către frumusețea ideală a muzicii.

Revista politică.

Austro-Ungaria.

Dieta ungară Vineri s'a terminat discutându în chestia română. Dieta a luat la cunoștință cu unanimitate (opozitia a lipsit de la ședință) răspunsul ministrului prezident, dat la interpelarea cunoscută, primind proiectul de rezoluție al deputatului Jakkffy, apoi s'a prorogat pe timp nedeterminat, până după Paști. Vom da în numărul viitor raport amănunțit despre discuția din ședințele săptămânii acesteia, la care au luat parte dintre deputații români: naționalistii Vasile Dămian și Dr. Alexandru Vaida Voevod, apoi vicarul Vasile Mangra din partidul guvernamental.

Meetingul din București. Interpelarea urgentă, adresată guvernului în ședința de Joi a dietei din partea deputatului Săghy Gyula, în chestia meetingului din București, convocat pe 29 Martie n. e. sună astfel: 1. Are cunoștința domnul ministru-prezident despre știrile, după cari liga culturală din România a convocat pe 29 Martie o adunare mare la București, în scopul, ca deoparte să se consulte asupra proiectărilor purtate de domnul ministru-prezident cu imputerniciții comitetului român, de altă parte să se ocupe cu părțile referitoare la Români din dreptul nou electoral, creat de partidul guvernamental? 2. Îi este cu putință domnului ministru-prezident și are intențiunea să-și câștige convingere despre exactitatea acestor știri? 3. Intrucât s'ar convinge despre exactitatea lor, are intențiunea să facă pe cale diplomatică pașii necesari și corespunzatori la guvernul român, ca să împedecă amestecul ligei culturale din România în chestiile interne ale Ungariei, ceea ce e în contra celor mai elementare principii ale dreptului internațional?

Ministrul prezident, contele Tisza István, a răspuns numai decât, că chestia, dacă o societate din România ține ori nu ține adunare populară, și dacă o ține, cu ce program o ține, e o chestie internă a României. Nu poate influența în nici o privință libertatea de acțiune a guvernului român, și nu poate să-și exprime nici o părere asupra lucrului. Pentru cele întâmplate în state străine procedura diplomatică are loc numai atunci, când prin fapte sunt violate interesele, veza, onoarea altui stat, dându-se prin aceasta un titlu de drept pentru intervenție. Deci la o intervenție diplomatică s'ar putea gândi numai atunci, când despre astfel de fapte ar fi vorba.

Dieta a luat răspunsul la cunoștință cu excepția interpelantului Săghy Gyula, care n'a fost mulțumit cu explicațiile ministrului-prezident.

România.

Senatul la palat. Joi s'a prezentat la palat, în București, comisiunea senatului român, încredințată să remită Regelui adresa de răspuns a senatului la mesajul de tron. Comisiunea a fost primită la orele 12 în sala tronului. Președintele senatului, domnul B. Missir, a citit adresa, iar Regele Carol a răspuns, mulțumind pentru căldura cu care sunt întimpinate reformele sociale și politice, proiectate de guvern, din partea senatului. După îmbunătățirea stării economice a țării, va trebui se urmeze și îndreptarea stării sanitare a comunelor rurale. Se bucură, că armatei i se dă atențiunea cuvenită, aducându-se jertfe pentru ea, și e convins că organizarea noului teritoriu se va face cu înțelepciune.

Interpelarea domnului N. Iorga. În ședința de Vineri a camerei române domnul Nicolae Iorga a adresat următoarea întrebare domnului ministru de interne al României: Ziarele românești nu pot pătrunde în Ungaria. Autoritățile ungurești confiscă toate foile, chiar în pachete recomandate. Este un abuz. Aș înțelege să se iee o măsură oficială știută de toți. Să se știe, că cutare foaie e interzisă. Este însă neadmisibil, ca să se confiscă orice fel de foaie, fără a fi preveniți că e interzisă. Oratorul crede, că domnul ministru de interne trebuie să intervină pentru a se curma abuzul. Dacă nu se poate, atunci să se iee măsuri identice față de ziarele ungurești (Aplaus). Domnul Iorga a fost aplaudat călduros mai multe minute de întreaga cameră, iar domnul ministru de interne, V. G. Morțuan, a răspuns, că va cerceta cum stau lucrurile și va căuta să iee măsurile necesare. În

urma acestei interpelări direcția poștelor din Ungaria a ținut să dea un comunicat în care spune, că numai ziarurile acelea sunt oprite să intre în Ungaria, pe cari ministrul de interne le-a oprit; dar și numărul acestora e acum în creștere.

NOUȚĂȚI.

Personal. Escelența Sa, Înaltpreașfinitul Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Mețianu, a plecat azi dimineața la Budapesta, unde va prezida și conduce ședințele reprezentanței fundațiunii Gozsdu, care se întrunește mâine în sesiune ordinară de primăvară. Tot astăzi a plecat la Budapesta și dl Parteniu Cosma, directorul «Albinei» membru al numitei fundațiuni.

Sărbătorirea domnului Octavian Goga în Sibiu. Societatea română din Sibiu va sărbători prin un banchet pe dl Octavian Goga pentru succesele rari ce le-a obținut cu piesa sa «Domnul Notar». Banchetul se va ține Miercuri în 25 Martie n. în sala mare a restaurantului Stadtpark, la orele 8 seara. Informațiuni cu privire la participare se pot lua la dl Ioan I. Lăpedatu, dir. băncii de asigurare, la care se fac și anunțările până Marți seara.

Dela curte. În cercurile vieneze din apropierea curții se spune, că Majestatea Sa Monarhul va veni în Aprilie la Budapesta pe timp de vreo două săptămâni. În acest timp se vor da audiințe în palatul cetății dela Buda. În cazul când planul de călătorie se va realiza, suveranul are să deschidă în persoană delegațiunile.

Nepotul împăratului Wilhelm. Se anunța din Braunschweig, că principesa Victoria Luiza, fiica împăratului Wilhelm, a născut un băeț. Cu acest prilej marele duce Ernest August a dăruit săracilor 30 mii de mărci.

Serbare militară Alaltăieri, Sămbătă, în 21 Martie, s'au implinit 100 de ani de când regimentul al 4-lea de husari al armatei noastre a trecut fluviul Ron și s'a distins în luptele purtate de aliați în contra lui Napoleon cel Mare. Regimentul, a cărei garnizoană este astăzi Sibiul, a serbat ziua memorabilă asistând la serviciul divin în biserica romano-catolică, și apoi defilând în fața locuinței comandantului de corp, unde se aflau poștați ofițerii regimentului.

Festivitate de exerciții gimnastice. Cercul de exerciții gimnastice dela gimnaziul superior de stat al Sibiului a aranjat ieri seara o bine reușită serbare de gimnastică în sala de exerciții a gimnaziului. Au asistat numeroși privitori, cari au rămas deplin satisfăcuți cu prestațiile excelente ale tinerilor. S'a făcut gimnastică suedeză, s'au executat diferite exerciții în grupe și la aparate, deferinderi libere, acompaniate de muzică, în sfârșit scrimă școlară și defilare.

Premiile Nobel. Suma întreagă a premiilor Nobel din anul curent 1914 face rotund 35 de milioane cor. Mărimea unui premiu singuratic va fi de 147 mii de coroane.

Averile Germaniei. Un scriitor de economie politică din Germania, Arnold Steinmann Bucher, a publicat o carte, în care afirmă, că averile Germaniei timp de zece ani s'au duplicat și reprezintă astăzi o valoare de 397 miliarde de mărci. Socoalea lui Steinmann e clădită pe următoarea sistemă: Valoarea averilor private, mobile și imobile, asigurate în contra focului, este de 220 de miliarde. Locuri virane de-ale orașelor reprezintă o valoare de 50 miliarde; aceeași valoare o au pământurile ce se țin de economia câmpului; minele din proprietatea particularilor fac 6 miliarde; capital german plasat în străinătate 25 de miliarde; căile ferate, în aceeași sumă; minele s'atului, edificiile publice, porturile de mare și de fluviu, canale ș. a. în valoare de 15 miliarde; în sfârșit monetă sunătoare 6 miliarde. Scriitorul mai spune, că venitul anual al poporului din Germania este de cel puțin 40 de miliarde. Pe un cetățean german se vine, în termin medio, 5730 mărci din averea națională. Averea aceasta însă, de sine fațeles, este împărțită în modul cel mai disproportionat, întocmai ca și sarcina dărilor.

Correspondența notarilor. În multe localități s'a introdus obiceiul, că notarii comunali și cercuții în correspondența lor oficială cu particularii să nu plătească porto, crezând că scutirea de taxă a scrisorilor se întinde și asupra acestei corespondențe. Pentru a sista acest obicei, guvernul a dat un ordin, în care se s'atorește că scutirea de porto privește numai corespondența oficială între oficii.

Pentru învățorii pensionați. Domnul George Forraș, învățator pensionat în Oraștie, ne trimite spre publicare o convocare, cam slab stilizată, din care înțelegem etăta, că dsa convoacă pe 8/21 Aprilie 1914 la Oraștie, la o conferință, pe toți învățorii bătrâni pensionați din comitatul Hunedoarei, pentru a lua conclud în chestia cererii urcării pensiunii lor. Tot domnul Forraș dorește, ca asemenea întruniri să țină și învățorii bătrâni pensionați din celelalte comitate, înaintându-și apoi conclusele, consistoriului din Sibiu, sau din Blaj.

Astronomie. Se vestește din Toronto, că astronomii de acolo au descoperit în soare o nouă pată, al cărei diametru este de zece mii de miluri engleze.

† Nicolae Cristea, paroh gr.-or. rom. în Valea-Buzului, membru al comitetului și scaunului protopresbiterial al tractului Abrud, prezidentul direcțiunii institutului de credit și economii „Zlăgonea”, după un morb lung și greu, fiind împărțit cu sfintele taine ale muribuzilor, și-a dat sufletul în mâinile Creatorului, Marți în 4/17 Martie a. c. la orele 4 p. m. în etate de 57 de ani, după 31 de ani ai preoției și căsătoriei. Rămășițele pământești ale regretatului defunct au fost așezate spre vecinică odihnă Vineri în 7/20 Martie a. c. orele 10 a. m. în cimiteriul bisericii gr.-or. române din Valea-Buzului. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

Timp socotit pe 24 de ore. Frankfurter Zeitung scrie, că reprezentantul Elveției la Berlin și la Viena a primit însărcinare dela guvernul său, să înceapă tratări cu factorii competenți privitor la introducerea socotirii timpului pe 24 de ore în afacerile de poștă, căi ferate și telegraf.

Renunțare la tron. Ziarele din Madrid scriu, că Don Jaime, fiul lui Don Carlos, a renunțat la toate pretenșiunile sale asupra tronului spaniol. — Carliștii, cum seștie, au proclamat în 1872 pe Don Carlos de rege al Spaniei. Proclamarea a fost urmată de mai multe răscoale, care s'au terminat cu înfrângerea carliștilor. Don Carlos a părăsit țara și a încetat din viață în 1909. Moștenirea sa politică a luat-o fiul său Jaime, principe de Bourbon, născut în 1871. Partizani numeroși n'a avut niciodată.

Sbor peste mare. Trei aviatori ai marinei franceze s'au ridicat din Riviera franceză, ca să treacă în sbor Marea Mediterană. Au ajuns norocoși până la Calvi, la o distanță de 175 kilometri, ear de aici alți 75 kilometri până la Ajaccio (Corsica). Sborul a durat 2 ore 45 minute.

Măcelăriile comunale. În considerare că măcelarii din Mișcolț au ridicat mereu prețurile cărnii, primăria orașului a înființat încă în Noemvie anul trecut o măcelărie comunală. Noua instituție a izbutit deplin. De aceea adunarea orașului a hotărât să înființeze a două măcelărie comunală, votând în acest scop șase mii de coroane. Măcelarii din Mișcolț au apelat la ministrul de interne în contra hotărării. Se crede la sigur, că ministrul va decide în favorul orașului, și nu în al măcelarilor.

Numărul polonilor în Berlin. În legătură cu demonstrația din biserica sf. Paul dela Berlin, despre care am dat știri în numărul trecut al ziarului nostru, foile berlinoze constată că locuitorii poloni ai capitalei prusiace sunt în număr de 80 de mii. Numai în Varșovia, în capitala de odinioară a Poloniei, se găsește mai mulți poloni decât la Berlin.

Bioscopul Appolo va reprezenta Luni și Marți în 23 și 24 Martie n. 1914 următorul program: Peisaj din Normandia (Francia), după natură, colorat. Drama unui aviator, în 3 acte, de Bureau Guerault. Fritzchen și verișoara sa, umoristic, predat de micul Abélar. Afară de program: Amor, dramă în 4 acte. Scriș de Artur Schœnfler. Prelucrată de renumita fabrică de filme „Nordisk”. Rolul principal îl joacă Waldemar Psylander. Atragem atențiunea on. public asupra acestei piese, reprezentată cu mare succes în toate orașele, în care Psylander joacă unul din cele mai bune role ale sale. Costică la pețite, umoristic, jucat de Cazalis.

Autobus pe Pământul sfânt. O firmă engleză de întreprinderi plănuește introducerea unei circulații de automobile între Bagdad și Beirut, pe o distanță de 800 kilometri. Pe la sfârșitul lui Martie au săornească 12 autobuse construite anume. Este prima încercare de a introduce automobilul în Turcia aziatică și în Persia. Până acum se făcea comunicație, între Bagdad, peste pustia Siriei, până la Marea Mediterană, numai cu ajutorul trăsurilor de poștă. Acestea nu pră erau sigure, fiind adeseori atacate și jătate de beduinii rățăcitori. Trăsurile de poștă făceau calea între Bagdad Beirut în 20 de zile; autobusele au să facă în șase zile. Din Londra până la Bagdad se va putea călători în 12 zile. Firma numită n'are să se mărginească la linia aceasta, ci voește să introducă autobuse și în alte ținuturi.

Economie.

Adunarea băncii de asigurare. Vineri după amiază, la orele 5, și-a ținut banca generală de asigurare din Sibiu, adunarea generală. Au fost prezenți 41 acționari. Raportul direcțiunii și socotelile au fost primite fără discuție. Dividenda s'a stabilit în 4%, iar restul din venitul curat trece în contul anului viitor.

Adunarea „Albinei”. Sămbătă la orele 10 și-a ținut „Albina” din Sibiu adunarea generală ordinară, fiind prezenți 92 acționari, cu 8808 acții și 1055 voturi. A fost deschisă și condusă de dl Alexandru Lebu. Referent a fost dl Parteniu Cosma, notar dl Ioan Vătășan, iar verificatori domnii Nicolae Ivan și Dumitru Vulcu. S'a aprobat bilanțul, iar profitul net s'a împărțit conform propunerii direcțiunii. Dividenda s'a stabilit în 16 coroane de acție. În direcție au fost realeși domni Dr. Enea Draia și Dr. Iancu Mețianu, iar nou ales a fost domnul Dr. Vasile Bologa, până acuma membru în comitetul de supraveghiere.

Cărți și reviste.

Luceafărul, revistă pentru literatură, artă și știință, Nr. 5, 1914, a apărut cu următorul cuprins bogat și variat: T. Codru: Ardealul în România. P. Papazissu: Iubire ascunsă (poezie). Livia Rebreanu: Crizanteme. (poezie). V. Demetrius: Șoriceache. Oct. Smigelschi: Pictura bizantină românească. Const. Kiriculă: Prin parc (poezie). P. Papazissu: Sonet oriental (poezie). Radu S. Dragnea: Poetul Șt. O. Iosif. Dări de seamă: D. N. Ciotari: M. Beza: Pe drumuri. Cronici: Sofia Ciora: George Asachi în Roma. Dr. P. Roșca: Henri Bergson. Însemnări: Bomba dela Dobrițin. Învățătorii români sălăgeni în lumină adevărată. Deslușiri de un dascăl sălăgean. Reorganizarea „Convorbirilor literare”. Șegescu — Introduce. Domnul Notar. Cursurile „Asociațiunii”. Corespondenții „Românului”. — Bibliografie. Ilustrații: Octavian Goga. Octavian Smigelschi: Înălțarea Domnului; Nașterea Domnului; Răstăgarea Domnului; Profetul Daniil. Henri Bergson.

Poșta redacției.

Dlul I. Todea, paroh, Lăpuș. S'a găsit. E pusă la rând pentru a fi publicată.

Teatru.

(x) Țărânuț voios, operetă jucată adeseori în anii precedenți, s'a reprezentat Sămbătă seara în beneficiul cântăreței M. Wehrburg.

Ținăra artistă posedă mișcări vioae, e inteligentă, simpatică și are o cocheta rafinerie, dar voce mai puțină.

În aceeași operetă s'au deosebit și au fost aplaudați în scenă deschisă dnii Herbert, Karsten, Asper și Stanciu.

Duminecă, eri, a urmat farsa Eckerhart necredinciosul, în rolul de căpetenie cu dl Paziska.

Farsa conține obișnuitele păcăleli, confundări hazlii, mici infidelități, șiretlicuri și tot ce e indispensabil pentru asemenea produse teatrale.

Dl Paziska a avut de nou ocazie să se distingă. Stăpân deplin pe rolul său, e în stare să producă ilaritate generală prin un tremurat subit al feței, prin un accent de surprindere, sau prin un gest ușor.

Dintre ceilalți s'au remarcă dnii: Wonger, Thiele, Olden și damele Bauer, Wehrburg, Holm. Au jucat toți cu bună dispoziție, care a trecut și la publicul asistent.

Luni în 23 Martie: Liliom, a treia oră. Marți în 24 Martie: Mielul de jertfă, farsă nouă în 3 acte.

Nr. 92/1914. (424) 2-3

Concurs repetit.

Pe baza ordinului consistorial Nr. 1070 Bis. se publică al III-a concurs pentru întregirea parohiei vacante Almașul sec cu filia Cozia cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B pentru congruă.

Cererile de concurs să se înainteze subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis, iar reflectanții să se prezinte în parohie pentru a cânta, cuvânta, eventual a celebra.

Deva, la 22 Februarie 1914.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Devei în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre protopresbiter.

Nr. 64/1914. (425) 2-3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan temporal în comuna bisericească gr. or. română clasa III. Certegea, din protopresbiteratul Câmpenilor se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Venitele sunt: jumătate din venitele parohiale și ajutorul dela stat pentru capelan.

Doritorii a ocupa acest post să trimită până la termenul convenit, rugările concursuale cu documentele recerute de lege în vigoare la subscrisul oficiu, și să se prezinte la biserică spre cunoaștere, cântare și eventuală servire.

Câmpeni, 26 Febr. 1914.

Oficiul protopopesc gr.-or. al Câmpenilor.

Romul Furdul protopop.

Nr. 227/1914. (426) 2-3

CONCURS.

Pentru acuparea postului de paroh în parohia de clasa a II Aita mare, cu filiile Aita medie, Aita seacă, Baraolt, Buduș, Chepeș și Micloșoara se scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea salariului dela stat.

Dela concurenți se pretinde a ști limba maghiară perfect.

Concurenții vor avea a se prezenta cu prealabila încuviințare a protopresbiterului în vre-o Duminecă sau sărbătoare în Aita mare (Nagyajta, gara Apăcaza) spre a cânta, celebra sau cuvânta, înaintându-și documentele recerute în termenul arătat subsemnatului oficiu protopresbiteral în Bereczk.

Bereczk, (Bereczk) 24 Februarie 1914.

Oficiul protopresbiteral rom. gr.-or. al Treiscaunelor în conțelegere cu comitetul parohial.

Constantin Dimian protopresbiter.

CONCURS.

La ordinul Prea Venerabilului Consistoriu Arhidiecezan otto 20 Febr. Nr. 1979/1914 școl. pentru întregirea postului al II-lea de învățator, împreună cu cantoratul la școala confesională gr. or. română din Marcoș devenit vacant prin moartea regretatului inv. Victor Badiu, prin aceasta se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“ pre lângă următoarele emolumente și condițiuni:

1. Salar fundamental dela cassa bisericii 205 cor. solvibile în rate lunare. Restul

se va căpăta dela stat cum a beneficiat și fostul învățator.

2. Până se va putea edifica un cvartir corespunzător, comuna bis. îi va închiria cvartir, eventual i se va solvi relut de cvartir.

3. Relut de grădină sau în natură sau în bani 20 cor.

4. Lemne din pădurea foștilor jobagi în valoare de 20 cor.

5. Dela concurenți, pe lângă calificațiunea legală, se mai recere a îndeplini funcțiunea de cantor în rândul săptămânii sale și a înființa cor bisericesc cu elevii școlari, ca să poată executa răspunsurile liturgice. Ca remunerațiune pentru aceasta va fi venitul cantoral valorat la minimum 40 coroane.

6. Concurenții sunt datori a conduce și școala de repetiție și a propune și economia practică în grădina școlară a comunei politice pe lângă o remunerațiune din partea acesteia de 32 coroane anual.

7. Concurenții să se presinte în vre-o Duminecă înainte de alegere în biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântări.

8. Concurenții, cari pot satisface condițiunilor amintite au a-și înainta cererile concursuale înzestrate cu documentele necesare în termiul deschis oficiului protopresbiteral al tractului Treiscaunelor. (427) 2-3

Marcoș, în 2 Martie 1914.

Comitetul parohial greco-or. român ca scaun școlar din Marcoș în conțelegere cu oficiul protopresbiteral al tract. Treiscaunelor.

Georgiu Dogariu paroh, preș. com. par. Ioan Șarban notar al com. par.

Nr. 119/1914. (429) 2-3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățator la școala noastră confesională din comuna Mesentea se eserie concurs cu termen de 15 zile dela această primă publicare.

Salariul: 400 cor. dela P. V. Consistor, iar restul, conform art. de lege XVI din 1913, din subvenția dela stat — votată.

Cvartir și grădină în natură. Alesul învățator va fi dator a instrua copiii în cântări bisericești și a-i conduce în Dumineci și sărbători la biserică.

Cererile de concurs se vor trimite la subsemnatul oficiu, în termenul susindicat, recomandându se concurenților a se presenta în comună, spre a se face cunoșcuți cu poporul. Alba-Iulia, 28 Februarie 1914.

Oficiul protopresbiteral român ortodox al tractului Alba-Iulia, în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Teculescu protopresbiter.

Urmările rele a oleiului de pește Emulsiunea Scott nu le are.

Oleul de pește deși este un puternic mijloc de întărire, se ia cu multă neplăcere, așa de mulți abzie de luarea lui. Atât oamenii mari, cât și copii, au nu numai o îndreptățită antipatie pentru el, dar nu-l pot nici mistui. Cu totul altfel este cu Emulsiunea Scott, care nu e altceva, decât un olei de pește gustos, ce se mistue cu ușurință.

După răceli, la trenare, reconvalescenților, caselor slabe la copii, lipsei de apetit, eșirii cu greutate a dinților, fac servicii în semnate Emulsiunea Scott, pusă în circulațiune de câteva decenii.

Prețul original al unei sticle 2 cor. 50 fil. Trimitând cineva 50 fil. în marce postale la SCOTT et BOWNE, Viena VII. provocându-se la acest ziar, primește printr'o apotecă o sticlă de probă. a) (417) 49-



Advertisement for Trandafiri (Roses) by Fischer & Co. featuring a floral illustration and text: 'Aproviziune: 20,000 buc. Trandafiri cu trufini înalte mai buni și mai ieftini la FISCHER & Co. școală pomologică și de viticultură în (Aiud) Nagyenyed. (422) 4-5'

Biblioteca Reuniunii române de agricultură din com. Sibiu.

- List of books for sale: 1. Tinerea viteilor, de E. Brote K -24; 2. Trifoiul, de Eugen Brote -24; 3. Prăsierea pomilor, de Dem. Comșa -24; 4. Legea veterinară, de Inv. Muntean -80; 5. Insoțirile de credit (Raiffeisen), de Dr. Aurel Brote 160; 6. Cartea stuparilor săteni, de Romul Simu -70; 9. Povețe pentru stărpirea gândacilor de Maiu -10; 10. Darea pe vinuri și favorurile (Inlesnirile) ce face legea în privința ei proprietarilor de vii -; 11. Povețe pentru apărarea împotriva gândacilor, cari sfredelase mugurii -10; 12. Scurtă povățuire la stărpirea șoarecilor de câmp -10; 13. Cum să îmblățim orzul de bere -18; 14. Viierul român sau Noua cultură a viilor, de Nicolau Iosif, învățator -70; 15. Nutrirea animalelor de casă, de Aurel Cosciuc. Op. premiat. Cu 6 ilustrații în text 1-50; 16. Cuvinte de îmbărbătare pentru Serbarea pomilor și a paserilor -20; 17. Monilia, o nouă boală a pomilor, de Hermann Kern -10; 18. D'a'e Pomăritului, sfaturi întocmite de Astra Hodoș -25

Biblioteca Bunului Păstor, redactată de Dr. N. Bălan.

Nr. 1. Taina pocăinții Studiu pastoral de Ioan Hanzu, preot ort. rom. Prețul 50 fil. + 5 fil.

Nr. 2. Clerul și chestia alcoolismului de Dr. Augustin Egger, fost episcop de St. Gallen. Traducere din limba germană de Vasile Oana, absolvent în teologie. Prețul 80 fil. + 5 fil.

Nr. 3. La Centenarul Seminarului Andreian disertație ținută de profesorul Dr. Aurel Crăciunescu. Prețul 50 fil. + 5 fil.

Nr. 4. Chemarea preoțimii noastre. Considerații de actualitate de mai mulți. Prețul 70 fil. + 5 fil.

Nr. 5. Șase predici pentru Duminecile Postului mare și Un cuvânt pentru ziua Invierii Domnului de mai mulți. Prețul 1 cor. + 5 fil. Se află de vânzare la Librăria arhidiecezană, Sibiu.

AVIZI! Subscrisul aduc la cunoștința Onor. public, că am deschis în Sibiu, Str. Gării (Bahugasse) Nr. 5 Cărciumă, Hală de bere, Restaurant. În acest local se vor găsi în tot timpul beuturi bune și curate, precum și mâncări calde și reci bine pregătite și gustoase. Se fac abonamente pentru Onoratul public din Sibiu cu cele mai moderate prețuri. Rog încercați și Vă veți convinge. Cu toată stima: Maxim Macarie, Hotelier. (423) 4-13

REVERENZI!

La „Croitoria Universală“ I. PETRASCU Sibiu, strada Cisnădiei 30. — Telefon Nr. 172.

Bogat asortată cu cele mai bune și fine stoffe se primesc și execută Reverenzi pentru on. preoți în cele mai bune condițiuni. — Croială modernă. — Serviciu solid și grabnic. — Pentru lucru se garantează. — Prețuri moderate. (90) 35-

Spriginiți industria română.

Premiat: Exposition internationale de modă, Paris 1911: Grand Prix și m. de aur. (Includes medals and a dress illustration)

Premiat: Expoziția universală din Roma 1911: Grand premiu și med. de aur. (Includes medals and a dress illustration)